

ONTWERP TOELICHTING OPENBARE RUIMTE ANNA'S HOEVE

Algemeen

Het stedenbouwkundig masterplan Anna's Hoeve van bureau De Zwarte Hond kenmerkt zich door een landschappelijke inbedding van de bouwvelden in de omringende natuurgebieden. De parkzone, de groene contramal van de bouwvelden zorgt voor een groene dooradering van het te ontwikkelen woongebied. De sfeer van de openbare ruimte zoals die wordt geschetst in het Masterplan is informeel en natuurlijk: het landschap omspoelt als het ware de bouwvelden.

Deze sfeer en dit principe is uitgewerkt in het definitief ontwerp voor de openbare ruimte. Omdat nog niet bekend is hoe de bouwvelden worden ingevuld wordt gewerkt met principeprofielen en principedetails: de materialen, de daarmee samenhangende maatvoering en de detaillering zijn vastgelegd. Daarbij wordt enerzijds gekeken naar de beschrijving van de openbare ruimte in het Masterplan, anderzijds wordt gekeken naar beheersaspecten van de openbare ruimte.

Duurzaamheid

Anna's Hoeve moet een duurzame woonwijk worden, zowel qua woningbouw als qua openbare ruimte. Duurzaamheid is een breed begrip en in de openbare ruimte komen verschillende aspecten van duurzaamheid aan bod.

De openbare ruimte vormt een aangename groene omgeving waarin het prettig wonen is: de parkzone worden beplant met inheemse soorten die passen bij de grondsoorten in het gebied. De vele bomen zorgen 's zomers voor verkoeling. In de parkstroken wordt het hemelwater verzameld in wadi's (ondiepe kuilen), waar het kan infiltreren in de bodem. Kleine dieren kunnen onbelemmerd Anna's Hoeve doorkruisen doordat de wegen die de parkzone doorsnijden zijn voorzien van een faunapassage.

Het bestratingsmateriaal dat in de woonstraten, buurtontsluitingswegen en in de gebiedsontsluitingsweg bestaat uit materialen die voldoen aan de functionele eisen die worden gesteld zodat bestratingen langer meegaan, goed te beheren zijn en minder reparaties behoeven.

De openbare ruimte van Anna's Hoeve is ook de basis voor sociale duurzaamheid: ze is toegankelijk voor iedereen, van kinderwagen tot rolstoel. De bewoners van Anna's Hoeve kunnen zich via de fiets- en wandelpaden onbelemmerd door de wijk bewegen. Gecombineerd met een (droom-)huis op maat wordt Anna's Hoeve een wijk waar mensen hun leven lang kunnen wonen.

De openbare ruimte in het algemeen biedt tot op heden nog weinig betaalbare mogelijkheden om energie te winnen. Om in elk geval het energieverbruik te minimaliseren zal de openbare verlichting worden uitgerust met LED-lampen.

Berg en parkzone

De groene openbare ruimte zal als gezegd een natuurlijk karakter krijgen. Dat betekent een maaiveld van kruidig gras, dat slechts enkele keren per jaar wordt gemaaid: geen strakke gazons.

De parkzone is een glooiend gebied waar in de verdiepte delen hemelwater wordt opgevangen en geïnfiltreerd en op de verhoogde delen ontmoetingsplekken zijn. De functie en invulling van deze ontmoetingsplekken kan pas gebeuren als de bewoners van Anna's Hoeve bekend zijn. Pas dan is duidelijk of er behoefte is aan bijvoorbeeld speelplekken of een rustige zitplek.

In het groengebied is een grote variatie aan bodemsoorten: van voedselarm en nat (wadi's) tot voedselrijk en droog (berg). De boom- en struiksoorten zullen worden gekozen op basis van geschiktheid voor de betreffende bodem, maar ze moeten ook passen in het grotere geheel van natuurgebieden rondom Anna's Hoeve. De berg krijgt een leeflaag van klei en zand, dit om de bovenlaag van de berg voldoende stevigheid te geven, het hemelwater niet te laten infiltreren in de berg (maar in de wadi's) en om erosie van de leeflaag te voorkomen. Op de berg worden daarom zogenaamde bodemvage boom- en struiksoorten toegepast: dat zijn soorten die zowel op arme als op rijke gronden goed groeien, bijvoorbeeld de eik.

Door de parkzone lopen brede paden die gebruikt kunnen worden door zowel wandelaars als fietsers. Alle bouwvelden hebben een aansluiting op een van deze paden. De paden worden uitgevoerd in grindpave, een soort asfaltverharding met een natuurlijk ogende toplaag¹.

¹ De keuze voor grindpave is gebaseerd op meerdere aspecten: de paden zijn voor elke gebruiker in elke weersomstandigheid goed te gebruiken (toegankelijkheid); de paden zijn minder gevoelig voor erosie (m.n. een belangrijk aandachtspunt op de berg); er ontstaat door een rustig beeld van de openbare ruimte door uniform materiaalgebruik; de paden hebben voldoende draagkracht voor beheervoertuigen, speciaal rondom de berg; de paden hebben lage beheerkosten.

De paden verbinden Anna's Hoeve met de recreatieve paden in de omringende natuurgebieden en bieden de gelegenheid om grotere of kleinere ommetjes in de wijk zelf te maken. Zo maakt het beheerpad rondom de berg deel uit van dit padenstelsel en leiden wandelpaden naar de top van de berg. Ook hier is rekening gehouden met minder valide gebruikers door een helling tussen 1:15 en 1:20 en vlakke stukken toe te passen. Via een zigzagpad aan een zijde van de berg kan naar het uitzichtpunt worden gewandeld, alwaar de "beloning" volgt in een weids uitzicht over de omgeving.

Het bergpad leidt langs een tweetal nog uit te werken gebruikspots op de minder steile zuid- en westhelling van de berg. De steile oostzijde van de berg (RWZI kant) wordt geheel beplant met struweel zodat de berg een rustige, natuurlijke kant krijgt (oost) en een recreatieve cultureel kant (west).

De begrenzing met de omringende natuurgebieden is terughoudend vormgegeven: een schapenhek reguleert de betreding van de natuurgebieden op de punten waar dat is toegestaan en de meeste dieren in de natuurgebieden worden niet belemmerd om ook de groene wijk Anna's Hoeve in te gaan.

Buurtontsluitingswegen

Ook in de buurtontsluitingswegen komt het groen uit de parkzone en de omringende gebieden terug: inheemse boomsoorten en de middenbermen en aan de zijkanten van de wegen en hagen met inheemse soorten tussen trottoir en rijbaan.

De buurtontsluitingswegen gaan als een slinger door de wijk en worden bestraat met bronskleurige gebakken klinkers. Alleen de buurtontsluitingsweg naar de RWZI zal vanwege het zware verkeer van en naar de RWZI worden uitgevoerd in asfalt (met een bronskleurige toplaag). Het profiel, zoals geschetst in het Masterplan is de basis, de exacte inrichting is afhankelijk van de invulling van de bouwvelden.

De middenberm biedt plaats aan parkeren en grote bomen, maar ook aan ondergrondse afvalinzameling en obstakelvrije oversteekmogelijkheden. De exacte plekken van deze elementen, maar ook de verhouding tussen parkeerplaatsen en groen kan pas worden bepaald wanneer de invulling van de bouwvelden bekend is. Datzelfde geldt voor de snelheidsremmende maatregelen, de toegangen tot de bouwvelden en de bomen tussen rijbaan en trottoir. Wel is al gekozen voor kleinere boomsoorten (tot 12 m. hoog) tussen de rijbaan en de trottoirs om daarmee het gebruik van zonne-energie op de bouwvelden niet teveel te beperken.

Gebiedsontsluitingsweg

Uitgangspunt voor de gebiedsontsluiting, de Minckelersstraat is de bestaande rijbaan. Ten opzichte van het Masterplan is het profiel van de Minckelersstraat aangepast tot een symmetrisch profiel vanwege verkeersveiligheid: aan weerszijden van de rijbaan zijn een groene berm en parkeerplaatsen, een vrijliggend fietspad en een trottoir.

Aan de zuidkant van de weg blijven de bestaande bomen behouden, behalve op plaatsen waar de woonstraten aansluiten op de wijkontsluiting. Vanwege een hoge druk gasleiding is het niet mogelijk bomen aan de noordkant van de Minckelersstraat te plaatsen.

Ter hoogte van de bestaande woningen en het tankstation wordt de rijbaan in zuidelijke richting verschoven om ruimte te maken voor een trottoir en fietspad. Deze ingreep gaat wel ten koste van de daar aanwezige bomen in de berm van de weg. Positief gevolg van deze ingreep is het verbeterde zicht voor het uitrijdend verkeer uit het tankstation.

Ter plaatse van de woonstraten en de parkzone worden in de Minckelersstraat middeneilanden geplaatst, zodat voetgangers en fietsers in twee stappen kunnen oversteken. De eilanden hebben tevens een snelheidsremmende werking. Op de plaats waar het fietspad van de Liebergerweg uitkomt op de Minckelersstraat komt de nieuwe komgrens, die wordt gemarkeerd met een 50 km/h drempel.